

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Declarațiile contelui Tisza.

Sibiu, 7 Martie n.

Contele Tisza István a promis prim-ministrului Khuen-Héderváry, că va cutria țara și va face organizarea partidului național al muncii, dela care să așteaptă să dea actualului guvern majoritatea parlamentară la apropiatele alegeri, — și contele Tisza se ține de cuvânt. Joi, săptămâna trecută, a făcut organizarea partidului în Oradea-mare, iar ieri, Duminecă, în Seghedin. Că ce va fi vorbit eri în Seghedin contele Tisza, încă nu știm, pentru că abia mâine vor aduce ziarele din capitală vorbirea sa. Știm însă ce a vorbit în Oradea-mare. A făcut întâi de toate bilanțul activității guvernului coaliționist, arătându-i toate greșelile, apoi a atins pe larg chestia de naționalitate, vorbind despre modalitatea rezolvării pacifice a acestei chestiuni.

Sunt interesante declarațiile pe cari le-a făcut contele Tisza în vorbirea sa, cu privire la chestia de naționalitate, și de aceea vom reproduce această parte din vorbirea sa în întregime, în numărul viitor. Constatăm de astădată numai următoarele: Contele Tisza recunoaște în vorbirea sa îndreptățirea pe care o au naționalitățile nemaghiare de a ține la limba, religia și cultura lor, și spune, că nu trebuie să iee nime în nume de rău, dacă Românul se simte și se numește Român, Slovaciul Slovac, Sârbul Sârb. Maghiarii trebuie să se pună față de ei pe punctul de vedere al frățietății, și să le dea ocasiunea să se afirme, fără a se simți străini, ori oprimați. Ordonanța contelui Apponyi în chestia catehizării Tisza o numește o greșală gravă, care va trebui să fie reparată, pentru că trebuie recunoscut dreptul confesiunilor de a face catehizarea în limba bisericii lor.

Contele Tisza e de părerea și

credința, că pe calea aceasta naționalitățile pot să fie împăciuite și câștigate pe seama națiunii politice ungare, mai ales dacă elementele agitatorice vor fi isolate, ori nimicite. Despre partidul moderat român contele Tisza nu vrea să știe nimica, dar nici despre partidul naționalist român, pentru că după părerea sa gruparea după naționalități nu e admisibilă, ci reprezentanții naționalităților au să facă parte din vreunul din partidele regnicolare politice.

Aceasta e esența vorbirii contelui Tisza, rostită în Oradea-mare, în fața unui public mare unguresc, care i-a primit cu aprobări și cu aplauze declarațiunile făcute. Firește, cu aceea nu și-a bătut nime capul, că ele cam stau în contradicție unele cu altele, ceea ce detrage mult din valoarea acestei vorbiri de adevărat bărbat de stat, cu care contele Tisza a pus în uimire, nu numai pe aderenții, ci și pe contrarii săi.

E greșală întâi de toate cerea domnului Tisza, ca partidul naționalităților să fie desființat, și deputații naționaliști să intre în alt partid, probabil în partidul național al muncii, pentru că dacă admite contele Tisza îndreptățirea naționalităților de a-și avea limba, legea și cultura lor, trebuie să le recunoască și îndreptățirea de a se organiza în scopul conservării și dezvoltării acestor comori, căci doară nu vor aștepta, ca de cultura și de limba lor să poarte grije vre-un partid unguresc! E întocmai ca și cu confesiunile. Precum acestea au dreptul să se organizeze pentru conducerea treburilor lor interne, așa au dreptul și naționalitățile să se organizeze pentru apărarea drepturilor lor, cu privire la limba, lege și cultură.

A vorbit apoi contele Tisza de izolarea agitatorilor, respective de nimicirea lor. E prea cunoscută fraza, că agitatorii au să fie zdrobiți, iar poporul, care e blând și bun, tratat cu dreptate. A folosit-o chiar și contele Tisza pe vremea

când era ministru president, și a folosit-o și contele Andrássy, în numele guvernului coaliționist. Dar nime dintre Maghiari nu ne va putea numi ori arăta nici un singur agitator, dintre Români, ori dintre alte naționalități, care s'ar fi făcut vinovat de atentat, isbutit ori neisbutit, în contra integrității statului, care e și al nostru.

Pretinșii agitatori naționaliști, toți dearândul, când au fost dați în judecată, au fost pedepsiți numai pentru că au cerut respectarea legii, în ce privește dreptul la limba, legea și cultura naționalităților, deci pentru aceea, ce contele Tisza recunoaște în vorbirea sa, că naționalitățile sunt îndreptățite să ceară dela stat, dela guvernul țării.

Prin urmare, s'ar putea spune, că agitatorii nostri au fost pedepsiți pe nedreptul, căci au apărut un punct legal de vedere! Deci de ce vrea contele Tisza să-i izoleze de ceilalți membri ai naționalității lor? Doară nu cumva din motivul, ca să nu mai ceară în viitor aceeași cere și contele Tisza: respectarea limbii, legii și culturii poporului din care fac parte?...

Fie convins contele Tisza, că dacă au putut ajunge lucrurile până acolo, ca contele Tisza să recunoască îndreptățirea naționalităților la limba, legea și cultura lor, meritul este tocmai al preinșilor agitatori, pe cari ori cât de mult să se opintească cineva spre a-i isola de popor, nu va putea face niciodată lucrul acesta, fiindcă poporul nu se desparte de ei!

Personal. Inaltpreasfințitul

Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan pleacă mâine, Marți dimineața la Budapesta, pentru a conduce ședințele reprezentanței fundațiunii Gozdu. În acest scop pleacă mâine la Budapesta și domnul Parteniu Cosma, directorul „Albinei”.

Organizarea

profesorilor nostri secundari.

S'a pus în discuție publică ideea de a se organiza și profesorii nostri de pe la gimnazii și pedagogii, alături de organizarea deja existentă a profesorilor de stat, și doară și a altor profesori, după națiuni și confesiuni. Ideea aceasta, deși nu a străbătut în publicitate, dar adeseori mi s'a dat ocazie să o aud sulevându-se în cercuri private. Cu toții am constatat de nenumărate ori, că prea suntem resleți, prea mult ne izolăm în munca noastră, prea puțină cunoștință luăm unul despre felul de muncă a celuilalt, așa încât pare că ne tot atomizăm, în loc să ne încheagăm și unim forțele în o strădanie organică, ca să ne întărim, perfecționăm și impunem mai cu putere.

Această scop îl urmărim în străduințele noastre, căci toți lucrăm pentru înălțarea poporului românesc, prin instrucția și educația ce o împărtășim generațiilor tinere.

Ba se întâmplă doară și aceea, că fiecare profesor își merge drumul său, fără să ție seamă de ceea ce îndeplinește colegul său. Se mulțamește doară cu atâta, că-și vede la sfârșitul anului școlar terminat materialul prescripționat în plan, și apoi mai trecând și peste zilele de examen, se duce odihnit și satisfăcut că și-a împlinit datoria. Nu-și mai bate capul cu aceea, că oare acel material a devenit o proprietate sigură a elevilor săi, sau că doară a contribuit ceva la cultivarea acestora. Aceasta e treaba elevilor, dacă mai țin ceva, ori uită aproape totul din ce au învățat. Fapt e, că materia de învățământ a fost explicată, învățată și examinată, — și apoi mai mult nici nu cere nimeni dela noi.

Și cu toate acestea, cu atâta nu e de ajuns. Eu cred, că nu atât mulțimea materiei, cât mai vârtos

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

(Urmare).

Intre astfel de împrejurări, Dionisie scoate încă cu două săptămâni înainte de alegerea lui Filoteiu în scaunul dela Buzău, o nouă revistă bisericească, tot în Buzău, numită „Ecoul ecleslastic”¹⁾ și în legătură cu aceasta și o „Bibliotecă religioasă”²⁾ din care apărea în fiecare lună câte o fasciculă, tratând anumite subiecte și cuprinzând din când în când traduceri din cărțile Sf. scripturi. Pentru o asemenea întreprindere experiența îl învățase, că nu se poate întemeia numai pe sprijinul puținilor cetitori sau abonați și că va trebui să caute undeva un sprijin statornic pentru a nu zădărnici prea curând ajungerea scopului. Astfel îl vedem recurând la un ajutor din partea guvernului, spunând că „a început a tipări și o mică bibliotecă religioasă și morală, adunare de rugăciuni”.

Rezoluția Domnului Știrbei, scrisă pe petiție, era: „pentru cărți bisericești urmează să i se dea din fondurile

bisericești lei patru mii din cei destinați pentru ținerea seminariilor.”³⁾

Cu această sumă putea să dea nu numai biblioteca religioasă, ci și revista care de sigur îl va fi preocupat multă vreme dela încetarea „Vestitorului bisericesc”.

Noua revistă a lui Dionisie care cu drept cuvânt se poate numi *părintele ziaristicii bisericești la Români*, nu e cu mult mai bună decât cea dintâi, dar e tot așa de adevărat, că ea nu e nici mai slabă decât aceea care i-a urmat cu 7 ani mai târziu la București, *Predicatorul*.

În anul întâi interesul publicului era tot așa de mare pentru revista aceasta ca și pentru *Vestitorul bisericesc*. În întreaga românie abia se găseseră 264 de abonați,⁴⁾ dintre cari 220 erau din Muntenia și numai 44 din Moldova. În Ardeal și în Bucovina nu era nici un singur abonat la această unică revistă.⁵⁾ Din cei 220 de abonați munteni abonați adevărați erau numai 120, căci 100 de exemplare le avea abonate însuși episcopul Buzeului Filoteiu,⁶⁾ care le împărția în cinstele celor mai buni preoți din eparhia sa. Cât pentru Moldova, cu multele ei mănăstiri, cari făceau o dinioară fala Românilor, în întreaga Moldova abia au fost în stare să pătrundă 44 de exemplare.

¹⁾ N. Iorga l. c. II. p. 800.

²⁾ Din fericire ni s'a păstrat lista abonaților.

³⁾ Se pare însă, că Dionisie a trimis gratis un anumit număr de exemplare câtorva preoți din Ardeal, căci s'a găsit în Becleanul de lângă Făgăraș o colecție completă. (N. Iorga. Domnia lui Știrbei-Vodă II. 54 not.)

⁴⁾ Biblioteca religioasă morală Aprilie 1852.

Tot aceeași soartă o avea și *Biblioteca religioasă*, pe care o da aproape exclusiv numai Dionisie. În fiecare lună eșia câte o fasciculă de câte 60—100 pg. și numai o singură dată a dat Ilie Benescu, redactorul *Predicatorului* de mai târziu, o *Istorie a filozofiei*, din care dându-i-se și lui ca autor 400 de exemplare le-a refuzat, dorind ca ele să fie împărțite gratis printre doritorii de a ceti.

Episcopul Filoteiu îndemna pe Dionisie să edea „o Biblie, într-o nouă ediție, mai portativă, mai îndreptată și cu „comentațiile”, trebuincioase. Dionisie și-a dat seamă despre greutatea unei astfel de munci, și n'a îndrăznit a o lua asupra sa în întregime. Ce e drept el a dat câteva din cărțile sfinte în Biblioteca sa, dar lucrarea întreagă a rămas ca să o îndeplinească însuși Filoteiu prin edarea Bibliei dela 1854, după cea din Blaj, cu anumite îndreptări și comentarii. Probabil pentru a-i fi de ajutor la edarea bibliei a chemat Filoteiu pe G. Barițiu la Buzău în anul 1852¹⁾ oferindu-i plata de 400 de galbeni pe an.

Traducerile — căci erau traduceri și nu reeditări ale textelor vechi — lui Dionisie (Eclesiastul lui Solomon, [Aprilie 1852] și Proverbele lui Solomon) prezintă și un interes lingvistic întrucât sunt primele traduceri modernizate clare. El a păstrat foarte arare-ori vechia frază bisericească de multeori sucită și încurcată, și în locul ei a dat un text întreg adeseori de neologisme, dintre cari despre foarte puține s'ar putea zice, că nu sunt la locul lor. Traducerea e îndeobște cu mult superioară, și ca claritate și ca frum-

¹⁾ Correspondența lui cu Ion Maiorescu. Mss. Ac. rom. 2316.

¹⁾ „Organul luminării” și „Organul național” din Blaj (1848) nu se pot socoti între ziarele bisericești, cu tot atributul lor de „Gazeta bisericească, Politică și literară”.

²⁾ Pentru biserică era cam ceea ce era la 1829 pentru marea mulțime de Români de carte, „Biblioteca românească” alui Z. Căraiclechi din Buda.

forțele psihice, ce se agită prin această materie sunt lucrul de căpetenie, un punct pe care mulți îl perd din vedere. Nu eshauierea materiei din planul de învățământ este scopul adevărat al învățământului, ci agitărea acelor puteri sufletești, cari așteaptă să fie deșteptate și fortificate în mintea copiilor. Materia din singuraticile obiecte este numai un mijloc cu ajutorul căruia străbatem în sufletele copilariei, producând acolo o surescitare a forțelor psihice latente, cari au să devină inele niște izvoare puternice din cari mereu să se adape sufletele micuților.

Mai cred și aceea, că nu poate fi vorba numai de câtă materie am parcurs, ci mai vârtos de felul cum s'a instalat și apoi cum s'a sălășluit în sufletele tineretului, ca astfel să se prefacă în niște potente psihice, cari țin spiritele mereu vii și deștepte pentru manifestările vieții omenești. Trebuie să li se deschidă ochii sufletești pentru a putea privi în complexitatea formelor de viață, altcum știința seacă din școală rămâne o știință moartă. Capitalul lor spiritual trebuie să devină un capital viu, care mereu fructifică și aduce dobânzi, iar nu un capital mort. Aceasta, mi se pare mie, a fi problema principală, care mai mult ne-ar îndemna să ne adunăm și sfătuim, învățând unii dela alții.

Nu-i vorbă, profesorii nostri își îndeplinesc chemarea cu sânguință și în particular vor fi mulți, cari se pricep a lucra în sensul vederilor aci indicate, dar aceasta este numai o lucrare sporadică, ce nu se îndeplinește pe toată linia cum s'ar pretinde.

Avem deci trebuință de o organizare, care să ne conducă la un schimb de vederi cu privire la tratarea materiei în consonanță cu vederile pedagogice moderne. Să ne întrunim, ca să ne instruăm în felul de a propune mai metodic și a pune mai mult preț pe educația, decât pe instrucția elevilor.

Fiecare disciplină de învățământ înraurește în sens educativ numai într-o atâta, întrucât suntem meșteri de a-i storce și utiliza partea sa educatoare. Tratată în forma ei seacă, precum ni-o toarnă omul de știință, nu străbate în sufletele elevilor, ci rămâne pe din afară, alegându-se bietul elev numai cu niște numiri, nume, date, lipsite de orice simbură, lipsite de orice conținut real.

Asta ar fi problema de căpetenie ce ne-ar putea preocupa.

Ar mai fi apoi și alte probleme privitoare la poziția socială a profesorilor, la eluptarea unor drepturi, cari tind către o autonomie școlară, care să rămână neatinsă de influențe străine de scopul adevărat al școlii. Nu e locul aci de a le înșira pe toate acestea, căci nu ne este scopul de a expune un program detaliat, ci voim numai să signalizăm anumite chestii, cari tae în materia, ce ne preocupă.

Nu de o mai puțină valoare ar fi și chestiile de ordine materială, cum ar fi asigurarea mai bună a familiilor de profesori, mai ales a văduvelor și orfanilor, lipsiți prea de timpuriu de sprijinul părinților și mai ales al capului de familie. De nu ne vom interesa noi de soarta noastră, cine să o facă? Ajută-te, că și Dumnezeu îți va ajuta.

Alta e întrebarea, că oare în constelațiile politice de astăzi, în țara noastră, ne va fi cu puțință să ducem la bun sfârșit organizarea tuturor profesorilor dela toate institutele românești, fără deosebire de confesiune? Asupra acestei chestiuni nu mă pronunț, că ar fi prematură. Să încercăm, ca să nu primim muștrări dela posteritate, că am fi înțelăsat ceva, ce puteam întreprinde. Dumnezeu cu noi!

Dr. Petru Șpan.

Adunarea „Asociațiunii” arădane.

Joi și Vineri, săptămâna trecută, s'a ținut în Arad adunarea generală a „Asociațiunii” arădane, adusă acum la viața nouă. A participat la adunarea multă și aleasă lume românească, nu numai din Arad și împrejurime, ci și din părți mai departate de țară. Au fost de față și mai mulți deputați români din dieta țării.

Înainte de a se deschide ședința primă, s'a celebrat serviciu divin în catedrala din Arad, prin însuși Preasfințitul domn episcop Ioan I. Papp, asistat de mai mulți preoți și s'a făcut și parastas pentru odihna sufletelor membrilor decedați ai „Asociațiunii” arădane.

Adunarea generală a „Asociațiunii” s'a ținut în sala mare și frumoasă a primăriei orașului Arad. Ședința primă de Joi a fost deschisă prin o frumoasă și instructivă cuvântare a Preasfințitului Domn Episcop Ioan I. Papp, presidentul Asociațiunii arădane, pe care o vom publica în întregime în numărul viitor.

A urmat vorbirea directorului Asociațiunii, dl Vasile Goldiș, primită cu aplauze îndelungate, apoi adunarea a fost salutată din partea Asociațiunii din Sibiu prin rostul protopresbiterului Cornel Lazar, iar în numele societății pentru fond de teatru prin graiul dlui Dr. Nicolae Oncu.

Preasfinția Sa Episcopul Ioan I. Papp a mulțumit reprezentanților celor două societăți mari culturale, bine situate, în nu-

mele surorii mai sărace, dar cu firmă hotărâre, de a se valida în viitor.

S'a cetit după aceasta raportul către adunarea generală, cuprinzând date despre activitatea din anul expirat a Asociațiunii, apoi raportul casierului, din care se vede, că Asociațiunea arădane are o avere de 22,775 cor. 27 fleri, în urmă raportul bibliotecarului, despre starea bibliotecii Asociațiunii arădane.

Urmează conferința dlui I. Montani despre Ion Creangă, ascultată cu încordată atențiune. Preasfinția Sa Episcopul Ioan I. Papp mulțamește apoi primăriei pentru bunăvoința, cu care a pus sala la dispoziția Asociațiunii, și încheie ședința primă, anunțând ședința a doua pe ziua următoare, Vineri, la orele 10, în sala seminarului diecezan.

La ora unu, Joi, s'a ținut apoi banchetul, în sala mare dela Crucea-albă. Au participat peste 120 persoane. Primul toast l-a rostit P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, pentru Maiestatea Sa, Monarhul. A tostat apoi P. C. Sa, protosincelul Roman R. Ciorogariu pentru presidentul Asociațiunii arădane, P. S. Sa Episcopul Aradului Ioan I. Papp, dl Dr. St. C. Pop pentru oaspeți, dl Mihulin pentru primarul orașului Arad, dl Dr. T. Mihali, deputat dietal, pentru doamnele române, protopresbiterul Cornel Lazar pentru conducătorii Asociațiunii arădane, dl Vasile Goldiș pentru presă, răspunzându-i dl Dr. Dionisie Stoica, apoi deputatul dietal Dr. Ales. Valda-Vovod pentru popor, și îndosebi pentru țărani din comitatul Aradului, și de nou P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, închinând tot pentru țărănimea română, care se solidarizează cu frunțașii când e vorba de cultura românească. La orele 4 d. a. banchetul s'a sfârșit.

Sara a fost bal costumat, care va rămâne multă vreme neuitat de cei ce au avut fericirea să participe la el. Aproape toate damele s'au prezentat în costume naționale. Succesul material al balului încă a fost foarte mulțumitor.

Ședința a doua, ținută Vineri, a fost presădată de P. C. Sa protosincelul Roman R. Ciorogariu. În ea s'a făcut comunicarea, că s'au adunat dela membri noi 2260 de coroane, s'au luat la cunoștință rapoartele prezentate adunării generale, votându-se P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp mulțumită protocolară pentru interesul manifestat față de Asociațiune, și s'a făcut alegerea biroului și a direcțiunii. President a fost proclamat de nou P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, vicepresidenți P. C. Sa protosincelul Ciorogariu și Dr. N. Oncu, directori Vasile Goldiș și Dr. St. C. Pop.

Închiderea ședinții P. C. Sa protosincelul Ciorogariu a făcut-o cu o frumoasă cuvântare, în care mulțamește tuturor pentru participare la această adunare culturală românească.

Mai notăm, că la balul din sara premergătoare au fost premiate, pe baza verdictului unui juriu, cu premiul prim, două costume din jurul Hațegului, ale doarelor Margareta Hodoș și Florica Bonciu, cu premiul al doilea, costumul din Tulgheș, purtat de doamna Letiția Oncu și doara Gina Popp, cu premiul al treilea costumul din Șistarovaț, purtat de domnișoara Veta Giulan.

Scrisori din Roma.

— 21 Ianuarie.

În centre mari se pot învăța multe. Dar nu există un mijloc mai potrivit de a influența spre bine o anumită clasă de oameni, decât sărbările culturale, cari pot fi de cel mai variat caracter și cuprins. Un fel de acesta sunt centenarele bărbatilor însemnați, cari au contribuit mai mult la dezvoltarea culturală a omenirii, prin ori ce mijloace: practice sau estetice. La o astfel de sărbătoare m'am bucurat luând parte chiar aici, fiind vorba de muzică, unde pare a se concentra mai frumos tot ce are Italia ca artă și poezie. Roma sentimentală comemorează centenarul nașterii lui Fréderic Chopin, cel mai visător dintre toți poezii armoniei. H. Heine îl numește Raffael al muzicii, și are dreptate. De o geniață originalitate ca și acesta, acoperă toate creațiile sale cu splendoare diafană de culoare, de sentimente, de pasiune, ce pornesc dintr'un izvor bogat și limpede, ca sunetul argintului. Prin înfrățirea neobicinuit de armonioasă a tonurilor ce se țes la un loc într'un voal foarte fin de firicele de paingân, se întrezărește totdeauna adumbrat de o paloare duioasă, plină de melancolie, imperiul poeziei și zine și balauri, imperiul atrăgător al visului nopților de vară.

Muzica chopiniană e un fapt important în istoria artei secolului al XIX-lea. Dar cu toate acestea Chopin rămâne un visător și n'are nimic din semnele caracteristice ale unui comandant de armată ce luptă și birue. Nu-i stegarul ce pășeste înainte, și cu atât mai puțin revoluționar, sau o fire de reformator. Asemenea unei comete capricioase trece departe pe lângă S. Bach, acoperindu-l din mers cu o ploaie de stele; se avântă senin în spaț amețitor de sus și cu cât e mai departe, mai nestatornică, străluce cu mai multă viață și splendoare. Nici nu se poate compara de loc cu genul de luptă al lui Berlioz, Schumann și Wagner. Cel-l prinde bine și îi dăruiește undeva un loc mareț, dar solidar — e personalitatea inspirației. Face parte din acei puțini, cari au creat și nu negresc pagini vaste, albe, cu note rezi de umplătură. Fiecare șir abondent în armonie, melodos, te fascinează, te răpește, te duce departe, te perde în lumi, din cari n'ai vrea să te reîntorci niciodată. Nocturnele chopiniane ademenesc și chiamă undeva dincolo de lumea empirică. Ca o noapte de Maiu, din vestmântul căreia se desfac flori roz-albe de salcâmi; ca un vis al unei nopți de Maiu, când luna se coboară pe furiș în chip de fecioară, voalată în fire de argint și vrăjește apele din mers; ca triliu priveghitoarei, când muguresc mai întâiu zorile palide și adorm isvoarele, sub adierea miresmei trandafirilor, — astfel e Chopin, aceasta-i împărăția preludiilor și a nocturnelor. Dar cuvintele nu ajung se exprime aceea, ce spun direct tonurile. Dacă aș alege cele mai frumoase cuvinte și imagini, aș rămâne totdeauna departe de adevăr, pentru că nu există termeni ce ar întrerupa palpitările inimii omenești în ritm de tonuri. Muzica lui e bogată în momente caracteristice ce se disting ușor de ale altora.

Strălucce plină de ritmi noi, aranjată fantastic adeseori pe motive populare, în chipul cascadelor rare, ce se văd numai odată, și poate că din cauza asta ele ritmele intime ale compoziției să sufere câte odată. Dela Berceuse până la Marcia fa-

setă, traducerilor de mai târziu ale episcopului Melchisedec și ale Sfântului Sinod. În schimb Filoteiu a purces altcum în Biblia lui, păstrând aproape pretutindenea textul dela Blaj.

Dupăce, pe lângă tot sprijinul lui Filoteiu revista nu putea să-și îndeplinească rolul său din cauză că nu putea să străbată, ea încetează (1851). Și a trebuit să mai treacă alți cinci ani, până când să apară o nouă foaie bisericască.

Cea dintâi foaie politică — bisericască: *Telegraful Român*.

În anul 1853, între împrejurări de altă categorie și pentru trebuință iarăși de o altă categorie apare o gazetă care, cu tot caracterul ei multilateral, trebuie pusă între cele bisericăști. Aceasta e „*Telegraful Român*” din Sibiu pe care l-a dăruit bisericii sale din Ardeal, pe atunci, episcopul Andreiu baron de Șaguna.

Când Șaguna s'a hotărât să scoată de sub teascurile tipografiei sale ziarul plănuț, cel mai bun om, căruia îi putea încredința soarta acestuia, era Florian Aaron († 1887) un ardelean (născut în Rod, comit. Sibiului) care jucase un rol destul de însemnat atât în viața culturală, cât și în viața politică din Țara românească înainte de 1848 și în cursul revoluției dela 1848, ceea ce i-a și atras exilarea la anul 1849, — și care la anul 1853 se afla în Sibiu, unde, între altele, se ținea în curent cu toate lucrurile mai de seamă, cari agitau sufletele bărbatilor mari dela 1848. De aici el poartă o întinsă corespondență cu Ion Maiorescu, care era atunci în Viena, cu A. T. Laurian

și cu alți bărbai de valoare.²⁾ La activul său avea un trecut literar destul de interesant, atât prin studiile sale istorice, cât și prin activitatea sa pe terenul ziaristice, — redactase doar în Țara românească cel dintâiu ziar cotidian,³⁾ care deșteptase un interes mare pe vremea aceea.

În mâinile acestui bărbat depune Șaguna soarta „fătuului” său, și deși relațiile personale dintre Șaguna și Aaron nu erau dintre cele mai amicale,⁴⁾ se aștepta ca această mare și însemnată întreprindere să izbutească totuș în cel mai fericit chip.

Pentru cler apariția „*Telegrafului Român*” a fost o surprindere, o surprindere care însă nu întrecea pe aceea a oamenilor politici, pentru orientarea cărora porniau numai din Brașov cele două foi românești de o oarecare vechime acum: „*Foaia pentru minte, inimă și literatură*” și „*Gazeta Transilvaniei*”.

„*Telegraful*” însemna un pas nou și în viața politică.

Pentru mulți principii „*Gazetei*” nu erau pe deplin îndestulătoare. Șaguna, care era și un conducător politic al Românilor din Ardeal și Țara ungurească, era în măsură de a putea lămuri anumite puncte, din politică, cari pentru unii erau întunecate sau chiar nici nu existau. El avea însă și la acest dat ca și mai târziu, până la sfârșitul vieții

sale, nenumărați dușmani, personali sau de principii, unii fără nici o simțire, alții de o atitudine neconsecventă. Chiar și între cei mai apropiați de el și între cei mai buni Români se găseau foarte mulți cari nu-i puteau suferi atitudinea lui politică categorică și mândră. Însuși Aaron, care era un om cam înțepat și neînvațat a se supune, suferă greu principiile politice ale superiorului său, și în scrisorile sale către prieteni nu uită nici odată a se plange.¹⁾

„*Telegraful*” dăduse încă dela întâiele sale numere prilej la nemulțumiri. Însuși Ion Maiorescu se declară nemulțumit pentru câteva notițe cari îi displaceau. Aaron nu putea să scrie altcum decum putea să încapă în programul foii impus de întemeietorul ei, și astfel el ajunge încă dela început în o imposibilitate, din care cerca să se scoată. El simte o nevoie de a ieși din atmosfera sibiană, pe care nu o putea suferi și în curând, deja după numărul 8 (1853) el părăsește Sibiu și se duce la Viena, unde i se asigurase un post împreunat și cu mai puține constrângeri de a-și călca pe conștiință. În postul de conredactor la „*Buletinul legilor imperiale*” din Viena, unde avea lângă sine, tot într-o astfel de slujbă, pe Ion Maiorescu, unul dintre cei mai intimi prieteni ai lui, lucrează câțiva vreme fără să aducă cine știe ce folos neamului său, până ce se întoarce la 1857 în România, unde ocupă mai târziu și o catedră de istorie la universitatea din București.

(Va urma).

¹⁾ Acad. Rom. mss. nr. 2316.

²⁾ „*România*” 1838, în tovarășie cu Hill.

³⁾ Vezi scrisorile către I. Maiorescu în mass. Ac. r.

⁴⁾ Mss-citate.

nebre, dela Nocturna în d-moll și f-moll până la Poloneza nr. 44, dela Balada primă până la Valsul în e-moll și Preludiile 'n e-moll și h-moll, câtă diversitate de concepții, de ritmi, de melodie, de fantasii și câtă compoziție de pasiune!

La Paris, în anul 1849, maria tină, un compozitor de geniu, care a avut tăria de suflet, ca singurul din timpul său, să nu facă teatru și să rămână departe de potopul de roze, ce 'nece pe mulți alții...
I. Broșu.

Din România.

Immormântarea lui Eugeniu Carada.

Craiova, 17 Februarie v.

S'a dus dintre noi cel mai mare finanțier al României, omul cu caracter de fier, *Eugeniu Carada*, fost guvernator și director al băncii Naționale din București. Dela Rosetti, Brătianu și Călugăreanu, n'a avut România om mai popular, mai cu vază și mai autoritativ, ca și *Carada*, pe lângă toată modestia care-l caracteriza. Spre ilustrarea acestei modestii servească faptul, că *Carada* nu a avut nici o decorație, în țara în care până și coștii de pe la diferitele oficii sunt decorați, și faptul, că *Carada* n'a fost nici odată la palat, nici să se plângă, nici să se laude, ori să ceară ceva.

Memoria acestui mare bărbat Banca Națională a eternizat-o în mod vrednic de laudă, prin înființarea unui *fond cultural*, care-i va purta numele, și care s'a ridicat deja la o sumă frumoasă. Iubirea și stima de care s'a bucurat *Carada* în viață, s'a arătat apoi față de decedatul în măsură potențată la înmormântarea sa, care a decurs după cum urmează.

Luni, la orele 2 d. a. s'a oficiat serviciul funebru la casa mortuară, strada Pitar-Moșu din București, prin însoși I. P. S. Sa Mitropolitul-primat *Atanasie*, asistat de Arhiepiscopul Sofronie și de ceilalți înalți clerici din capitala României. Era de față lume multă și aleasă, miniștri, deputați, senatori, personalul întreg al Băncii Naționale, și reprezentanții comerțului și industriei din capitală. Discursuri frumoase au rostit următorii: Domnul Ferechide, în numele adunării naționale, a deputaților, domnul director I. G. Bibicescu în numele Băncii Naționale, iar domnul prim-ministru Brătianu în numele guvernului român, în numele statului, căruia *Carada* atâtea mari servicii i-a făcut.

Sicriul a fost transportat apoi la gara de Nord și dus cu trenul la Craiova, pentru a fi așezat în pământ, conform dorinței decedatului, lângă sicriul mamei sale.

În Craiova a sosit sicriul Luni noaptea la 11 și jumătate. În tot parcursul drumului, la toate gările, au eșit delegațiuni de ale cluburilor liberale și funcționarii dela agențiile Băncii Naționale, pentru a întâmpina sicriul decedatului și a dori celui trecut la vecinicie odihnă ușoară.

Sicriul a fost ridicat din vagon și pus pe drio, în urmă așezat în biserică, unde noaptea la ora unu preotul Drăghiciu a oficiat un scurt serviciu funebru.

Immormântarea s'a făcut apoi Marți, la ora 1 după amiază. Până la începerea actului de înmormântare s'a făcut adevărat peregriaj la biserică, din partea populației orașului Craiova. Iar pentru a lua parte la actul înmormântării, au sosit Marți la orele 11 numeroase delegațiuni, iar dintre miniștri domnul V. G. Morțun. Delegațiunile au adus cu ele cununi, cari au fost depuse pe sicriu.

La ora unu s'a început apoi serviciul funebru, oficiat de P. S. Sa Arhiepiscopul Sofronie Craioveanul, cu asistarea întregului cler din Craiova. Au urmat vorbirile, rostite de următorii: ministrul Morțun în numele guvernului, V. Antonescu din partea Băncii Naționale, Perianu și Miteșcu din partea partidului național liberal, și I. Ciocazan, primarul Craiovei, în numele orașului.

Sicriul a fost ridicat pe brațe de directorii Băncii Naționale și depus pe carul funebru, apoi dus la cimiteriu și așezat în sinul pământului. Defunctul *Carada* neavând nici o decorație, onoruri militare nu s'au făcut.

Jubilenul dlui T. Maiorescu.

București, 3 Martie n.

Luni, în 28 Februarie n. distinsul academician și fost profesor universitar *Titu Maiorescu* a împlinit etatea de 70 de ani. Din acest prilej l-a sărbătorit presa română, și l-au sărbătorit amicii și admiratorii, mai ales învățăceii săi în folosirea graiului și în manauarea condeiului românesc.

Prietenii și colaboratorii revistei „Convorbiri Literare” au mers într'un grup

mare la dl Maiorescu acasă, Luni dimineața, la orele 10, unde li s'a făcut primire călduroasă din partea dlui și a dnei Maiorescu. Domnul *Barbu Delavrancea* a predat jubilatului cu ocaziunea aceasta un exemplar din numărul festiv al „Convorbirilor Literare”, număr dedicat întreg domnului Maiorescu, care a luat în primire exemplarul oferit, cu multă și vădită satisfacție. La călduroasa cuvântare a dlui Delavrancea a răspuns dl Maiorescu foarte emoționat, mulțumind pentru semnele de iubire ce i se arată, și asigurând pe toți de dragostea sa.

Pe la orele 12 din zi s'au prezentat apoi la dl Maiorescu domnii *Part. Cosma* din Sibiu, *Dr. Ioan Mihu* din Orăștie și *Dr. Nicolae Vecerde* din Brașov. Domnul *Cosma* a salutat pe dl Maiorescu în numele „Asociațiunii” din Sibiu și i-a predat o frumoasă adresă a comitetului central al acestei Asociațiuni, subscrisă de președintele I. Șt. Șulufu și secretarul O. Goga, iar dl *Dr. I. Mihu* i-a adus felicitări în numele societății pentru fond de teatru român, și dl *Dr. Vecerde* în numele Brașovenilor.

Domnul Maiorescu a fost plăcut impresionat de acest act de frumoasă atențiune sevârșit din partea Românilor din Ardeal și s'a întreținut în mod foarte afabil cu numii domni.

După amiază apoi un mare număr de persoane din înalta societate bucureșteană, amici și admiratori ai domnului Maiorescu, l-au vizitat, adresându-i călduroase felicitări.

Sara, la orele 8, a avut loc banchetul dat în onoarea dlui Maiorescu, la hotelul Boulevard, la care banchet au participat și domnii *Cosma*, *Dr. Mihu* și *Dr. Vecerde*, reprezentanții Românilor ardeleni. Au făcut deosebită impresie asupra celor prezenți cele patru figuri mărețe ale „Junimei” din Jași, încă în viață: *Maiorescu*, *Rosetti*, *Carp* și *Negruzzi*, căroră li s'au făcut frumoase ovățuiri.

Primul toast l-a rostit profesorul universitar *Mehedinți*, actualul conducător al revistei „Convorbiri Literare”. A vorbit apoi frumos ca totdeauna *Barbu Delavrancea*, în urmă *P. Carp*, *Maiorescu*, *Oniciu*, și alții. De remarcat e toastul dlui *Dr. N. Vecerde*, care a fost plin de amintiri de pe vremea când sărbătoritul studia la liceul din Brașov, și a dlui *A. C. Popovici*, rostit în numele „României June” din Viena.

Banchetul s'a terminat la orele 12 noaptea.

NOUTĂȚI.

P. C. Sa Filaret Musta, arhimandrit și vicar episcopesc al diecezei Caransebeșului, a fost proclamat membru fondator al societății academice „Junimea” din Cernăuți.

Liga creștină. În comuna Boteni din România s'a înființat o ligă creștină cu scopul de a combate obiceiul prost și răspândit al injurărilor. Liga și-a propus a ridica cultura religioasă și morală a poporului și a lupta pentru formarea caracterelor creștine.

Alegere de preot. Eri, Daminecă, s'a făcut alegere de preot în comuna Roșia. A fost ales cu majoritate de voturi părintele *Trandafir Scorobet*. Actul alegerii l-a condus dl protopresbiter *Dr. Ioan Stroia*.

Hymen. *Valeria Roșescu* și *Victor Cirilla* locotenent în retragere anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, ce se va ține în biserică gr.-or din Cluj, la 12 Martie st. n. a c. 10 ore a. m.

Concert. Astăzi, Luni, la 8 ore sara este concertul dnei *Lucia Cosma* în sala dela „Casa Societății”. Programă bogată. Bilete: la librăria G. Meyer și sara la oasă.

Serbare. În 11 Martie, Vineri, se va ține în teatrul Sibiului o festivitate artistică, întocmită de un comitet compus din actorii teatrului. Se va da o piesă hazlie de Nestroy, vor fi și alte distrațiuni, în care localitățile teatrului și scena vor fi deschise pe sara publicului. Beneficiul net al festivității este destinat pentru fondul de penziuni al artiștilor.

Muzica regimentului nostru Nr. 31, acum sosit, a cântat Sâmbătă seara la 8 ore în fața palatului comandantului de corp, precum și înaintea locuinței primarului; iar ieri, Duminecă, la 11 ore a. m. a cântat în Piața mare mai multe piese, ascultate cu plăcere de poporul adunat în mare număr.

Predici în post. De când statul francez s'a despărțit de biserică, oameni profani au luat asupra lor obiceiul de a predica în post. Cei mai vestiți cuvântători în Paris, între cari Jules Lemaitre, Reré Doumic, își țin ciclul de vorbiri la reuniunea „Société des Conférences”. Reuniunea aceasta s'a înființat de vreo șase ani, când Brunetiere redactorul unei mari reviste parisiene, a fost despoiat de catedra sa de profesor din cauza sentimentelor catolice propovădite. După moartea lui Brunetiere, la ale cărui conferențe venea un public imens, a luat rolul de predicator Lemaitre. În postul din anul acesta vorbește despre Fénélon și despre luptele dintre protestanți și catolici. Parisul are și alți conferențieri, cari știu să împreune instrucțiunea cu distrațiunea, așa cum numai francezul, dușmanul cel mai mare al plictiselii, este capabil s'o facă.

La fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor meseriași al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Ilie Steflea, blănar 20 bani; Mihail Ganea, paroh (Veneția inferioară) 50 bani; Stefan Duca, notarul Reun., 20 bani; Emilian Cioranu, paroh (Reșinar), 50 bani; Ioanichie Olariu, cassar (Ilia mureșană), 20 bani și Eugenia Tordășianu, prof., 10 bani.

În amintirea iubiților răposați. Profesorul seminarial dl Timoteiu Popovici și soția sa Victoria n. Joandrea, din prilejul împlinirii unui an dela moartea neuitatului lor socru respective tată Toma Joandrea, fost învățător în Sibiu, dăruiesc fondului „Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor” noștri, cor. 5.

Despre Abdul Hamid s'au răspândit zvonuri, că ar fi grav bolnav; zărele au soris, că fostul sultana nebunit. Lumea din Salonic crede, că Abdul Hamid e mort sau a plecat din vila Allatini, unde fusese internat. Autoritățile militare turcești desmint categoric toate aceste zvonuri, și zic că Abdul Hamid este sănătos tun și nu e de loc nebun. În vila Allatini are tot ce-i trebuie pentru a trăi bine.

Cel mai mare diamant din lume este diamantul Cullinan găsit acum câțiva ani, în Transvaalul Africii-de-sud. Acest diamant l-a purtat la piept regina Alexandra a Angliei în 21 Februarie, cu prilejul deschiderii parlamentului englez.

Foc. În comuna Rapoltul mare, mai în jos de Orăștie, a fost Marți sara — cum scrie „Libertatea” — un foc năpraznic, care a prefăcut în cenușă casele și tot avutal alor 14 economi români, din cari doar doi de vor fi fost asigurați contra focului; iar ceilalți nu. Paguba e de 50 de mii cor. Învățătură pentru alții.

Târgul mare din Orăștie se ține Vineri, în 11 Martie și durează până Luni în 14 Martie n.

O întâmplare romantică și jahnică din cale afară se povestește într'o gazetă polonă din Cracovia. Un flăcău dintr'un sat galițian s'a reîntors acasă la părinți, după ce lipsise o vreme îndelungată, petrecută în fabricile din America. Flăcăul, sosind la casa părintească, a cerut adăpost peste noapte. Ai săi nu l-au cunoscut; dar l-au primit să doarmă acolo. Mai vorbind una alta, flăcăul le spune oame-nilor, că a făcut ceva parale pe unde a umblat: câteva mișoare de coroane. Pe urmă s'a culcat. Noaptea târziu părinții s'au sculat facet, s'au aruncat la flăcău, care durmea și l-au omorât. Cântând după bani, au găsit în hainele mortului o cărtică de depuneri cu șase mii de coroane. Când însă au cetit numele deponentului, au înțeles cu groază, că și-au sugrumat pe fiul lor propriu. Sub înrăurirea acestei descoperiri înfiorătoare, tatăl și mama s'au spânzurat în aceeași noapte.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu ține convenire socială cu cântări, teatru, tablouri vii și joc Duminecă, la 13 Martie n. a. c. în „Unicum”. Corarile le dirigează profesorul T. Popovici. Inceputul la orele 8 seara.

Concert și teatru în Reghin. Despărțământul „Reghin” (XXVI.) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” invită la conferința literară ce o va ține dnul *Dr. Nicolae Vecerde*, delegat al comitetului central al Asociațiunii, împreună cu *concert și teatru*, condus de directorul artistic al fondului de teatru dl *Aurel P. Bănuț*, în 13 Martie a. c. st. n. la 7 ore seara în sala cea mare a hotelului orașenesc din Reghin. După reprezentațiunea teatrală urmează joc. În pauză se va juca „Călușul”.

Toemai a apărut noul și bogat ilustratul catalog al școalei de pomărit și vîrit Fischer & Comp, Aiud (Nagyenyed) și la cerere se trimite ori cui din partea firmei gratuit. — Această școală de pomărit și vîrit a fost plantată înainte cu 9 ani pe un complex de 1 jug. catastr. și astăzi cuprinde deja un pământ de peste 200 jug. catastr., o dovadă a absolutei capabilități de prestațiune și concurență a întreprinderii pe terenul culturii poamelor și vîel, care se bucură de cel mai bun renume, atât în străinătate, cât și în țară.

Cărți și reviste.

Candela, Nr. 2 din Februar 1910 cuprinde: Epistola lui Iuda, comentariu de Dr. V. Gheorghiu. Profetul Malaahia de Dr. S. O. Isopescu. Virtutea creștină. Text rusesco. Scurte comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică.

Poșta ultimă.

Noul ministru de culte.

Astăzi, Luni, la orele 12, contele *Zichy János* a pus jurământul, în fața Maiestății Sale, ca ministru ungar de culte și instrucțiune publică. Măne contele *Zichy* vine la Budapesta și Mercuri primește conducerea ministerului.

Primarul Lueger e mai rău.

Starea sănătății primarului *Dr. Carol Lueger* s'a întors iarăși spre mai rău. Nu poată să doarmă, nu poate să mănânce. Medicii au renunțat la speranța de a-l mai putea vindeca și dau ca sigură ivirea catastrofei fatale încă în cursul săptămânii acesteia.

Voci din public.

„O Aberație”.

În „Revista Economică” Nr. 8 c. sub titlul „O Aberație” într'un prim articol foarte binevoitor se critică după dreptate isprava făcută de adunarea generală din Februarie a. c. a institutului de bani din Ilia m. „Progresul”, când în direcțiune s'a ales o femeie, și încă o femeie din Sibiu, la un institut din Ilia!

Da, aceasta e fapt împlinit, căci ea acționar la numitul institut am fost și eu de față în acea adunare generală, și atât eu cât și alți oameni, cu vederi mai limpezi, ne-am mirat de sforțarea cu acea alegere.

Interesul binepriceput al unui institut provincial de bani, cum e și „Progresul”, ar cere ca în direcțiune să fie aleși cu deosebire oameni cari cunosc împrejurimea, și cari nepreocupăți de alte interese, să aibă în vedere stările ținutului, unde institutul își întinde ramii de activitate.

Acestea însă aici nu se pot efectua din opunerea uneisigile persoane, a dlui *Dr. Rozvány*, care cu judecata Dniei Sale, și cu sprijinul familiarilor sei, majorizează voința oamenilor înțelepți, și așa efectuează lucruri deochiate.

Nu voaște nime să tragă la îndoială vrednicia în altă direcție, a dșoarei alese, după cum o constată aceasta și „Tribuna”, „Lupta”, „Tovărășia” ș. a., der o știm noi toți, că dnla ei numai la insistența dlui *Rozvány* a primit să fie aleasă aici în direcțiune.

Un acționar mai de frunte a întrebat pe dl *Rozvány*, că de ce insistă atât de mult, ca în direcțiune să fie aleasă o femeie; iar răspunsul primit a fost acela, că așa cer interesele băncii. Toate încercările de capacitate au ramas neisbutite, pentru că dl *Rozvány* nu a voit odată cu capul să renunțe la planul său, pe care l-a și realizat, cu ajutorul membrilor familiei și al personalului de cancelarie, căci toți au fost provăzați cu plenipotențe cari îi asigurau majoritatea. Spre orientarea publicului trebuie să declar însă, că noi, ceilalți, adică partea mai oumpătată a acționarilor, am votat cu bile albe. Pe noi deci să nu ne învinovățască nime pentru o greșală, care cade numai în sarcina dlui *Rozvány*.
Un acționar.

Teatru german.

Luni: *Der Barbier von Sevilla*, comedie, Marti: *Figaro's Hochzeit*, comedie, Mercuri: *Die geschiedene Frau*, operetă, Joi: *Die sieben Schwaben*, Vineri: *Lumpaci* și *Vagabundus*.

Nr. 104/1910.

[81] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a din comuna **Roșav**, protopresbiteratul Brașovului, să deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului preoțesc cu ajutor de stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt îndatorati a se prezenta în biserică spre a cânta, predica eventual a servi.

Petițiunile de concurs, instruite conform regulamentului pentru parohii, au să se înainteze la oficiul protopresbiteral al tractului Brașov, în termenul deschis.

Brașov, 16 Februarie 1910.

Oficiul parohial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Vasile Voina.
protopresbiter.

Nr. 100/1910.

[87] 2-3

Concurs.

Pentru instituirea unui post de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa primă gr. or. dela biserica „Sintei Adormiri” din Brașovul-vechiu, protopresbiteratul Brașovului, să publice concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a 3-a parte din venitele stolare sigure.

Să notează, că orice servicii în și afară de biserică, capelanul nu poate presta parohiei fără prealabila înouvițare a parohului local.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne, în termenul sus indicat, subscrisului oficiu protopresbiteral, cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Brașov, în 9 Februarie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Văzut:

Brașov, în 14 Februarie 1910.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 50—1910.

[80] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Porcurea**, în protopresbiteratul Geoagiului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții — pe lângă observarea prescrierilor regulamentare — au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Geoagi-Algyogy, 19 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiter al tractului Geoagi, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

378/1910 Főszolg. sz.

[83] 2-2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegyéhez és a nagydisznodi járáshoz tartozó Porosesi község jegyzői állására pályázatot hirdetek. Pályázni ohajtók minősítési okmányaival és az eddigi alkalmaztatásukat tanúsító bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi márczius hó 21-ig a nagydisznodi jár. főszolgabirohoz adják be.

Az állás javadalmazása:

1600 korona törzsfizetés. Természetbeni lakás. 200 korona fuvar és napi díj általány. 80 korona kézbesítési díj és 30 kor. általány a marhatörzskönyvvezetéseért.

Nagydisznod, 1910 évi február hó 25.

Dr. Schuster sk.
főszolgabíró.

Nr. 16 prot. 1910

[84] 2-3

Concurs.

In conformitate cu concluzul comitetului parohial din Mohu dto. 2 Februarie a. c. aprobat prin decisiul consistorial din 11 Februarie a. c. Nr. 1733 So. să scrie cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.” concurs pentru întregirea postului de învățătoare dela școala noastră din Mohu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar fundamental 1000 Cor. (600 Cor. dela biserica 400 Cor. întregire dela stat) 40 Cor. relat de cuartir și 20 Cor, relut de grădina. Cuincuenalele să socotese după serviciu neinterupt de 5 ani la școala din Mohu.

Dela candidate să recere calificatie și diplomă pentru lucrul de mână, și este deobligată fără altă remunerație a instrui fetele în lucrul de mână și a conduce și supraveghia copii de școală în Dumineci și sârbători la serviciul divin.

Doritoarele a ocupa acest post să-și înainteze rugările instruite cu documentele prescrie (diplomă, absolutul ped. atestat de clase civile atestat de botez și diploma de lucru de mână) subsemnatului oficiu în termenul indicat.

Sibiu, în 16 Februarie 1910.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 104/1910 protopresb.

[85] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh de clasa a III-a **Noul sâsesc** cu filia **Roandela** în protopresbiteratul tractului Sighișoara în conformitate cu ordinul Prea Veneratului Consistoriu Arhidieceșan din 11 Februarie a. c. Nr. 1730 Bis, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în Coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursurile împreunate cu documentele prescrie § 17 a regulamentului pentru parohii, și eventual și cu alte documente recomandatoare sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții, cu prealabila încunoștințare la acest oficiu — să pot prezenta, până 8 zile înainte de alegere, înaintea alegătorilor în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta, făcând cunoștință cu poporul.

Sighișoara 12/25 Februarie 1910.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 141/910

[86] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin promovare, în parohia de clasa I. **Năsăud (Năsăud)** din protopresbiteratul Bistriței, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Parohul Năsăudului va fi totodată și catichetel elevilor ordoxi dela școalele din Năsăud.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Ca paroh, cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflectanții la acest post își vor înainta concursurile, instruite cu documentele cerute de regulamental pentru parohii, eventual și cu alte documente recomandatoare și de calificatie pentru catichete, în termenul deschis, subscrisului oficiu protopresbiteral în Beszterceze.

Beszterceze, 12/25 Febr. 1910.

Oficiul protopresbiter. gr. or.

Greg. Pletosu
protoprezb.

Doi băeți

se primesc ca învățăcei în franze-laria lui

Petru Moga
Sibiu, strada Poplăcii
lângă Parcul orașului.

[79] 2-3

Prima fabrică ces. și reg. privilegiată de
Casse de fer și oțel
și
lăcătușerie de artă și construcție.

(22) 7-10

E. Purece
Sibiu — Nagyszeben
Strada Faurului Nr. 19.

Prăjituri pentru ceai

precum și

Cakes și Piscote**Pesmet de Karlsbad, Pojon și pentru copii**

se află în mare asortiment la

(21) 7-10

I. Ioan Keil
Sibiu, Piața mare 11.

Trimiterile prin poștă se execută franco.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[74] 1-52

Telefon 172.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente recuise de
metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa**Librăriei arhidiecezane, Sibiu,**

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană (103) 51-52 se execută și încassările numitei firme.

Recuise de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**